

Programul iconografic al bisericii *Tuturor Sfinților* din Părhăuți

Comparativ cu alte ctitorii moldovenești din secolul al XVI-lea, biserica *Tuturor Sfinților* din satul Părhăuți (jud. Suceava) este, relativ, mai puțin cunoscută. Zidită – după cum ne indică pisania slavonă săpată în piatră pe fațada exterioară vestică a locașului – de marele logofăt Gavril Troțușan (Totrușan în grafia epocii) pe timpul domniei lui Ștefan al IV-lea cel Tânăr (1517 – 1527), biserica a fost înălțată în anul 1522, lucrările de construcție fiind terminate la 15 iunie. Aflat actualmente la mijlocul unui cimitir sătesc, locașul se găsea inițial în apropierea curții boierești a marelui logofăt, ulterior ruinate. Sobru, fără turlă la exterior, construit din piatră nefinisată cu adaosuri de cărămidă la bolți și arcade, edificiul de cult se remarcă prin pridvorul deschis cu două caturi. O boltă în leagăn, dispusă transversal, acoperă parterul acestui pridvor, la etaj aflându-se încăperea clopotelor, deschisă spre exterior prin patru arcade tăiate în grosimea zidului (două la vest și câte una la nord și la sud). Accesul în încăperea clopotelor se făcea printr-o scară în spirală, amplasată în grosimea zidului din colțul de sud al pridvorului. Această soluție de realizare constructivă a pridvorului nu pare a fi solitară în arhitectura epocii: o regăsim și la biserica *Adormirea Maicii Domnului* din Baia.

Dreptunghiulară în plan, cu absidă semicirculară decroșată, ctitoria lui Troțușan este compusă (la interior) din trei spații mari: un pridvor (cu ieșiri spre exterior prin două arcade), un pronaos și un naos (ultimul cu deschidere la est spre spațiul altarului, boltit în semicalotă). Pronaosul și naosul sunt acoperite de *bolți moldovenești*. Pastoforiile (proscomidia și diaconiconul) au forma unor nișe puțin adânci, tăiate în grosimea zidurilor nordic și sudic ale altarului. Cinci ferestre înguste, evazate spre interior, luminează interiorul edificiului. Cea din altar este situată în axul longitudinal al bisericii, iar perechile de ferestre din naos și pronaos sunt amplasate, respectiv, pe pereții de nord și de sud a celor două încăperi. Profiluri decorative, compuse din trei toruri îngemănate,

înconjoară ferestrele și continuă în formă de brâe orizontale sau de „nervuri” verticale ce compartimentează suprafața pereților în sectoare dreptunghiulare.

Nefiind atestată în vreo inscripție, datarea picturilor murale de la Părhăuți a trezit multiple controverse. Astfel, Gheorghe Balș¹, Paul Henry² și I. D. Ștefănescu³ considerau că zugrăvirea bisericii s-a făcut imediat după finalizarea înălțării ei, adică în același an 1522. Wladyslaw Podlacha⁴ nu s-a străduit să dateze cu precizie picturile murale, considerându-le din secolul al XVI-lea. Virgil Vătășianu⁵ era adeptul unei datări ulterioare anului 1522 iar Sorin Ulea⁶ este de părere că picturile au fost realizate în perioada 1539 – 1540. Studiind tabloul votiv și biografia ctitorului bisericii, cercetătoarea Bogdana Irimia⁷ a emis ipoteza datării din vara-toamna anului 1522 a picturilor altarului și naosului iar din perioada cuprinsă între anii 1531 – 1537 a picturilor din pronaos și pridvor.

Programul iconografic de la Părhăuți a fost examinat în detaliu de către Bogdana Irimia în studiul *Semnificația picturilor murale de la Părhăuți* apărut în anul 1976⁸. În linii generale acest program urmează tradiției deja constituite în pictura murală ortodoxă moldovenească. În calota naosului era amplasată imaginea-bust a *Pantocratorului*, – imagine, astăzi, puternic deteriorată. Pe pandantivii mici figurează figurile celor *patru evangheliști*, iar pe intradosurile arcelor se află, respectiv, imaginile în medalioane ale *Celui Vechi de Zile*, ale lui *Hristos-Emanuel* și ale lui *Iisus-Pantocrator*. Imaginea din medalionul celui de al patrulea intrados este totalmente distrusă. Fiecare din aceste medalioane este flancat de imaginile a doi *profeți cu filactere*, situați (câte unul) pe

¹ Gheorghe Balș, *Bisericile lui Ștefan cel Mare*, în *BCMI*, nr. 43 – 46, 1925, p. 264 – 265.

² Paul Henry, *Monumentele din Moldova de Nord. De la origini pînă la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Contribuții la studiul civilizației moldave*, București, 1984, p. 171.

³ I. D. Ștefănescu, *L'évolution de la peinture religieuse en Bukovine et en Moldavie*. Paris, 1928, p. 86.

⁴ Wladyslaw Podlacha, *Pictura murală din Bucovina*, în *Umanismul picturii murale postbizantine*, Vol. I, București, 1985, p. 309 - 310.

⁵ Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în țările române*, I, București, 1959, p. 838 – 839.

⁶ Sorin Ulea, *Datarea ansamblului de pictură de la biserica Sf. Nicolae-Dorohoi*, în *SCIA*, seria AP, an XI, nr. 1, 1964, p. 79, nota 33.

⁷ Bogdana Irimia, *Datarea picturilor murale de la Părhăuți*, în *RMM*, seria MIA, 1974, nr. 2, p. 72.

⁸ Bogdana Irimia, *Semnificația picturilor murale de la Părhăuți*, în *RMM*, seria MIA, 1976, nr. 1, p. 57 – 66.

fiecare versant al intradosului. Pe suprafața arcului triumfal putem vedea câteva medalioane cu profeți, reprezentați bust. Semicalota bolții altarului este puternic deteriorată. Dar se mai observă picioarele *tronului* (Maicii Domnului cu pruncul Iisus) și ale *îngerilor* (*arhanghelilor*). Un rând orizontal de medalioane cu *episcopi*, prezentați bust, desparte semicalota altarului de peretele vertical al absidei. Compozițiile pictate pe acest perete cuprind următoarele teme: *Necredința lui Toma*, *Arătarea Mântuitorului mironosițelor* (lat. *Noli Me Tangere*), *Vindecarea paralticului*, *Iisus și samariteanca*, *Vindecarea orbului*, *Vindecarea celui cu mâna uscată* – toate – în registrul superior, *Euharistia* (cele două *Împărtășanii*: cu pâine și vin) flancată de compozițiile *Miroforele la mormânt* și *Cina cea de Taină* – toate – în registrul mediu și *procesiunea marilor ierarhi și diaconi ai bisericii* – din cadrul temei *Melismos* – în registrul inferior. În glaful ferestrei estice a altarului este zugrăvit *Amnosul*: Iisus prunc în potir vegheat de doi îngeri cu cădelnițe și de doi serafimi. În proscomidie este pictată o excelentă imagine a lui *Iisus în mormânt*, prezentat bust și îmbrățișat de Maica Domnului.

Frescele de pe pandantivii mari din naos sunt distruse cu excepția celei de pe pandantivul sud-estic, unde este reprezentată *Intrarea în Ierusalim* (*Duminica Floriilor*). Pe suprafețele timpanelor zidurilor naosului avem imaginile *Pogorârea Sf. Duh* (nord), *Adormirea Maicii Domnului* (vest) și *Iisus Hristos la doisprezece ani, șezând în mijlocul învățaților* (sud). Sub timpanele zidurilor naosului urmează un brâu de medalioane cu imagini de sfinți (martiri și monahi), prezentați bust. Mai jos continuă ciclul *Minunilor* (și *Parabolelor*) lui Iisus, început în altar. Ciclul *Cristologic*, ce cuprinde *Patimile* și *Învierea* lui Hristos, este situat într-o vecinătate imediată, sub ciclul *Minunilor*. Imaginile din *Cristologic* trebuie „citite” în ordinea lor consacrată de tradiție și scriptură: în cazul nostru (în direcția de la stânga spre dreapta) inițial pe peretele de sud, urmându-i peretele de vest – după care – cel de nord. Registrul inferior al pereților nordic și sudic ai naosului este rezervat sfinților militari. Pe peretele vestic, în jumătatea stângă (la dreapta intrării în naos), putem examina tabloul votiv. Pandantul imaginii votive din jumătatea dreaptă (a aceluiași perete) este constituit de fresca cu imaginile sf. monah Paisie Athonitul și a sfinților împărați Constantin și

Elena. În glaful ușii de intrare în naos, sub imaginea Mandylionului avem pictate chipurile sfinților monahi Teodor și Ghelasie (la sud) și a Sf. Zosima cu Maria Egipteanca (la nord).

Asemeni programelor din naos și altar, programul iconografic din pronaos urmează o amplasare similară a ciclurilor de imagini pe suprafețele pereților, dominant fiind aici ciclul *Imnului Acatist*. Spre deosebire de chipul aproape totalmente distrus al *Pantocratorului* din calota naosului, în calotă pronaosului imaginea *Maicii Domnului Blacherniotissa cu Iisus copil* (prezentat bust) s-a păstrat, relativ, bine. Pe pandantivii mici avem chipurile unor îngeri cu ripide, iar pe doi din pandantivii mari (cel de sud-est și sud-vest) se mai observă siluetele sfinților-melozi. Din cauza degradării picturii numele acestor melozi nu mai pot fi citite. Pe suprafața timpanelor celor patru pereți ai pronaosului sunt reprezentate Sinoadele ecumenice. Următoarele două registre, situate mai jos și amplasate pe pereții sudic, vestic și nordic ai pronaosului (inclusiv în glafurile celor două ferestre ale încăperii), sunt consacrate în exclusivitate ciclului *Imnului Acatist*. Pe peretele de est este prezentată doar ilustrația la ultima (a 24-a) strofă a Imnului. În dreapta ei, în același registru, mai sunt prezentate compoziția *Duminica tuturor sfinților* (hramul locașului!) și *Rugul lui Moise*. Ciclul *Acatistului* pictat la Părhăuți conține ilustrațiile la toate cele 24 de strofe ale imnului. Dar aici redactarea iconografică se deosebește radical de variantele rareșiene atestate la Probota, la Sf. Gheorghe-Suceava și la Humor. *Acatistul* de la Părhăuți împreună cu cel de la Arbore aparțin *variantei ilustrate* a imnului atestate pentru prima dată în icoana bizantină de secol XIV *Lauda Maicii Domnului cu scene din Acatist* de la catedrala *Adormirea Maicii Domnului* a Kremlinului Moscovei. Or, de această variantă a *Acatistului* țin atât celebrele fresce ale lui Dionisi de la Mănăstirea Therapont cât și marea majoritate a icoanelor rusești din secolele XVI - XVII. O particularitate a *Acatistului* de la Părhăuți o prezintă ilustrarea strofei a 16-a (*Toată firea îngerească...*) nu în formă ei tradițională – în care este reprezentat Hristos înconjurat de îngeri – ci în formă de *Tron al Hetimasiei*, înconjurat de aceeași îngeri. O abatere de la ordinea consacrată a strofelor o prezintă și inversarea locului rezervat ilustrării strofelor a 22-a (*Vrând sa dea har datoriilor celor de demult...*) și a 23-a (*Cântând nașterea ta, te lăudăm toți, ca pe o Biserică...*).

Registrul inferior al pronaosului este destinat imaginilor mucenițelor și cuvioaselor. Doar pe peretele estic, străjuind intrarea în naos, sunt reprezentați sfinții Paisie și Evnosie, ambii susținând rotulusuri lipsite de texte. În stânga lui Paisie și în dreapta lui Evnosie sunt reprezentați – pandant – Sf. Petru însoțit de Arhanghelul Mihail și Sf. Pavel însoțit de Arhanghelul Gavriil.

Bolta semicilindrică și dispusă transversal a pridvorului cuprinde 19 scene din viața și minunile sfântului Nicolae. Pe peretele de est, deasupra intrării în pronaos, ciclul hagiografic al sfântului este întrerupt de o desfășurată imagine *Deisis*. Registrul inferior al pridvorului este destinat imaginilor unor sfinți monahi și asceți. Pe intradosurile celor două arcade ale pridvorului pot fi identificate perechile de martiri Trifon și Procopie, Nichita și Vlasie, Lup și Platon, Nestor și Teodor. Stâlpul arcadei pridvorului este decorat la est, în registrul inferior, cu imaginile Arhanghelului Gavriil, flancat de sfinții Avramie și Pahomie. Pe suprafețele nordică și sudică ale aceluiași stâlp se mai pot desluși imaginile ecvestre ale Sf. Gheorghe luptând cu balaurul și ale Sf. Dimitrie, ucigând un necredincios.

Bibliografie referitoare la biserica din Părhăuți:

1. *Arta creștină în România*, Vol. 5, *Secolul XVI*, București, 1989, p. 170 – 171, planșa 52.
2. Gheorghe Balș, *Bisericile lui Ștefan cel Mare*, în *BCMI*, nr. 43 – 46, 1925, p. 178 – 180.
3. Comisia Națională a României pentru UNESCO, *Monumentele istorice din nordul Moldovei*, Suceava, 1995, p. 28.
4. Vasile Drăguț, *Arta românească*. Vol. 1, *Antichitate, Ev Mediu, Renaștere, Baroc*, București, 1982, p. 230 – 232, 278, 283.
5. Vasile Drăguț, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, București, 1976, p. 225 – 226.
6. Vasile Drăguț, Vasile Florea, Dan Grigorescu, Marin Mihalache, *Pictura românească în imagini*, ed. a 2-a, București, 1976, p. 58 – 61.
7. Paul Henry, *Monumentele din Moldova de Nord. De la origini pînă la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Contribuții la studiul civilizației moldave*, București, 1984, p. 129, 138, 171.
8. Grigore Ionescu, *Istoria arhitecturii în România*, Vol. I, București, 1963, p. 355.
9. Nicolae Iorga, *Neamul românesc în Bucovina*, București, 1905, p. 63 – 64.
10. Bogdana Irimia, *Datarea picturilor murale de la Părhăuți*, în *RMM*, seria MIA, 1974, nr. 2, p. 66 – 72.

11. Bogdana Irimia, *Semnificația picturilor murale de la Părhăuți*, în RMM, seria MIA, 1976, nr. 1, p. 57 – 66.
12. *Istoria artelor plastice în România*, Vol. I, București, 1968, p. 336, 365.
13. Eugen Kozak, *Die Inschriften aus der Bukovina*, în *Epigraphische Beiträge zur Quellenkunde des Landes und Kirchengeschichte*, I, Viena, 1903, p. 51 – 58.
14. *Monumente istorice bisericești din Mitropolia Moldovei și Sucevei*, Iași, 1974, p. 163 – 167.
15. Wladyslaw Podlacha, *Pictura murală din Bucovina*, în *Umanismul picturii murale postbizantine*, Vol. I, București, 1985.
16. *Proboata Monastery, The Restoration of the 1996 – 2001*, Paris, ed. UNESCO, 2001. 410 p.+ 843 il. + 19 pl.
17. *Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare*, București, 1958, p. 260.
18. Tereza Sinigalia, Oliviu Boldura, *Monumente medievale din Bucovina*, București, 2010, p. 82 – 87.
19. Nicolae Stoicescu, *Bibliografie privind monumentele feudale din Moldova*, în *Mitropolia Olteniei*, an XXI, nr. 9 – 10, Craiova, 1969.
20. I. D. Ștefănescu, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, București, 1973.
21. I. D. Ștefănescu, *L'art byzantin et l'art lombard en Transylvanie. Peintures murales de Valachie et de Moldavie*, Paris, 1938, p. 113 – 121.
22. I. D. Ștefănescu, *L'évolution de la peinture religieuse en Bukovine et en Moldavie*. Paris, 1928, Texte, p. 101 – 103.
23. I. D. Ștefănescu, *L'illustration des liturgies dans l'art de Byzance et de l'Orient*, Bruxelles, 1936.
24. Răzvan Theodorescu, *Bucovine. La peinture murale moldave aux XVe - XVIe siècles*, Bucarest, 1994.
25. Sorin Ulea, *Datarea ansamblului de pictură de la biserica Sf. Nicolae-Dorohoi*, în SCIA, seria AP, an XI, nr. 1, 1964, p. 79, nota 33.
26. Anca Vasiliu, *Monastères de Moldavie, XVe – XVIe siècles. Les Architectures de l'image*, Paris – Milano, 1978, p. 24, 165, 208, 230 – 233, 238, 242, 244, 246, 248, 252, 309.
27. Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în țările române*, I, București, 1959, p. 838 – 839.

Bibliografie referitoare la ciclul Imnului Acatist:

28. Gordana Babić, *L'iconographie constantinopolitaine de l'Acatiste de la Vierge a Cozia*, în *Zbornic Radova Vizantoloskog institute*, XIV-XV, 1973.

29. Constantin I. Ciobanu, *Armoniile numerologice ale „Acatistului” de la Arbore*, în *Ars Transsilvaniae*, XX, 2010, p. 84 – 85, fig. 9 – 10.
30. Constanța Costea, *Sub semnul miresei nenuntite: despre reprezentarea Imnului Acatist în Moldova secolului al XVI-lea*, în *Ars Transsilvaniae*, XIX, 2009, p. 99 – 108, il. 6, 8, 15.
31. A. Frolov, *L’Hymne Akathiste*, în „*Revue de l’histoire des Religions*”, CXXVII, 1944, p. 69 – 70 și p. 94 – 98.
32. J. Grosdidier de Matons, *Romanos le Mélode et les origines de la poésie religieuse à Byzance* (Les religions 1), Paris, 1978.
33. Oana Iacubovschi, *Der Akathistos-Bilderzyklus in der Wandmalerei der Wallachei im 16. Jahrhundert*, în *Études byzantines et post-byzantines*, Vol. 6, București, 2011, p. 289 – 325.
34. Karl Krumbacher, *Geschichte der byzantinischen Literatur*, München, 1897, p. 671 – 672.
35. Krypiakewicz, *De Hymni Acathistu auctore*, în *Byzantinische Zeitschrift*, XVIII, 1909, p. 356 – 382.
36. Jacqueline Lafontaine-Dosogne, *L’illustration de la première partie de l’Hymne Acathiste et sa relation avec les mosaïques de l’Enfance de la Kariye-Djami* , în *Byzantion*, T. 54, Bruxelles, 1984, p. 648 – 702.
37. G. G. Meerseman, *Der Hymnus Akathistos in Abendland*, 2 Vol., Freiburg im Breisgau, 1960.
38. Alexandra Pätzold, *Der Akathistos-Hymnus. Die Bilderzyklen in der byzantinischen Wandmalerei des 14. Jahrhundert*, Stuttgart, 1989.
39. Makarios Simonopetritul, *Triodul explicat. Mistagogia timpului liturgic*, Sibiu, 2003, p. 369 – 375.
40. Ioannis Spatharakis, *The pictorial cycles of the „Akathistos” hymn for the Virgin*, Leiden, 2005.
41. Oreste Tafrali, *Iconografia Imnului Acatist*, în *BCMI*, Anul VII, fasc. 1 – 4, București, 1914.
42. Ermanno M. Toniolo, *Acatistul Maicii Domnului explicat*, Sibiu, 2009.
43. Tania Velmans, *Création et structure du cycle iconographique de l’Akathiste*, în *ACIEB* (XIV), V. III, București, ed. Acad. RSR, 1976, p. 469 – 473 + 9 il.
44. Tania Velmans, *Une illustration de l’Acathiste et l’iconographie des hymnes liturgiques à Byzance*, în *Cahiers archéologiques*, XXII, 1972, p. 38 și urm.
45. E. Wellesz, *The Akathistos Hymn*, Copenhagen, 1957.
46. Елена Громова, *История русской иконографии “Акафиста”. Икона “Похвала Богородицы с Акафистом” из Успенского Собора Московского Кремля*, Москва, 2005.
47. Никодим П. Кондаков, *Иконография Богородицы, Т. II*, Петроград, 1915, p. 386 – 387.

48. Юлиан А. Кулаковский, *История Византии*. Т. III (602 - 717 годы), Санкт-Петербург, 1996, p. 82 – 83.
49. А. Пападопулос-Керамевс, *Акафист Божьей Матери, Русь и патриарх Фотий*, în *Византийский Временник*, X, 1903, p. 357 – 401 (ediție în mare parte depășită de cercetările efectuate în secolul XX).
50. Алексей Попов, *Православные русские акафисты, изданные с благословения Святейшаго Синода*, Казань, 1903.

Bibliografie referitoare la ciclul Sfântului Nicolae:

51. Constanța Costea, *The life of Saint Nicholas in Moldavian murals. From Stephen the Great (1457 – 1504) to Jeremiah Movilă (1596 – 1606)*, în RRHA, Série BA, T. XXXIX – XL, Bucarest, 2002 – 2003, p. 25 – 32.
52. *Добрый кормчий. Почитание святителя Николая в христианском мире*, Москва, 2011.
53. *Житие и чудеса Св.Николая Чудотворца архиепископа мирликийского и слава его в России*, Минск, 2001.

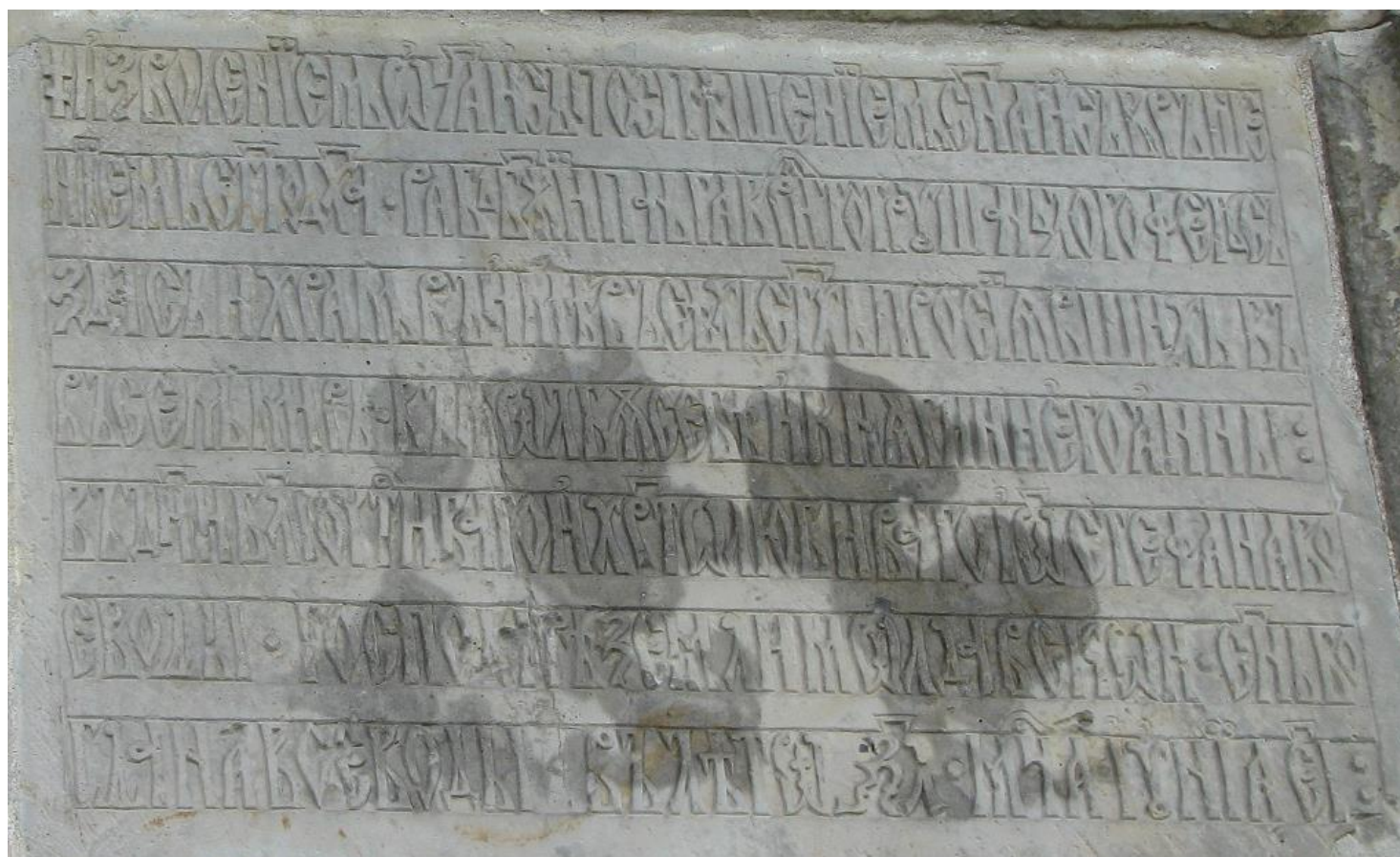
Biserica din Părâuți

Arcadele pridvorului

Pisania

Pisania bisericii din Părhăuți:

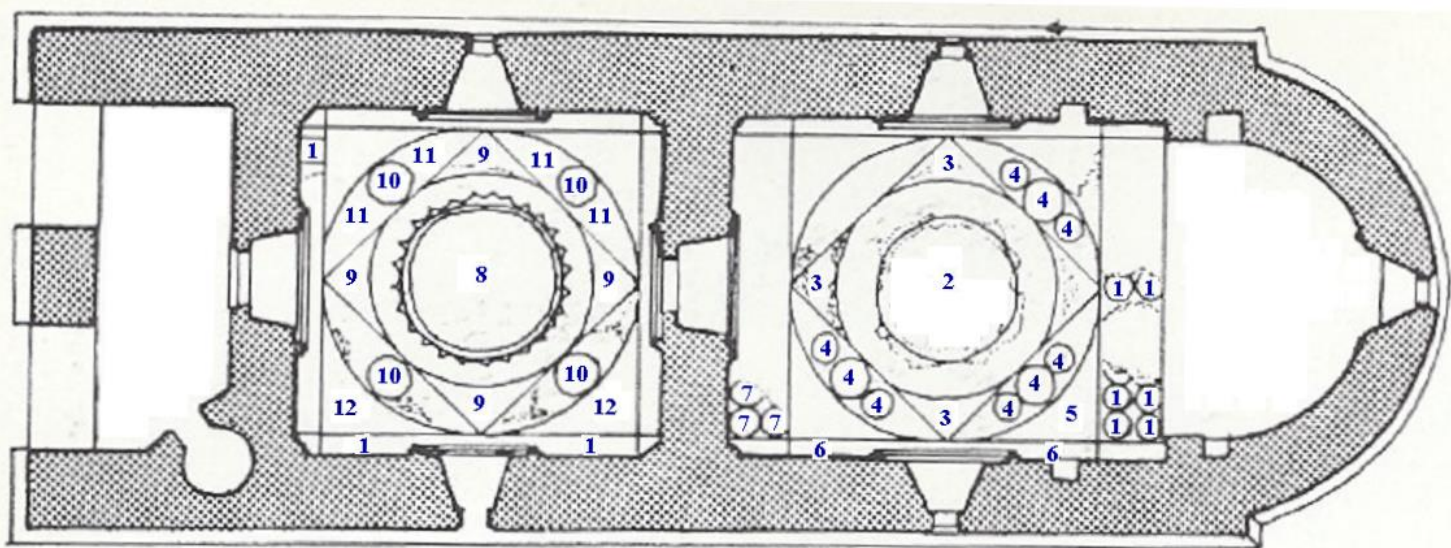
“Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sf. Duh, robul lui Dumnezeu, pan Gavril Totrușan logofăt a zidit acest hram în numele tuturor sfinților care au strălucit în toată lumea, pentru rugăciunea sa și a cneaghinei sale Anna în zilele piosului și de Hristos iubitorului Io Ștefan Voievod, în anul 7030 (= 1522), luna iunie, 15”.

Naos:

1. Profeti;
2. Iisus Pantocratorul;
3. Evangheliști;
4. Iisus în diferite tipuri iconografice, flancat de proroci (pe versanții intradosurilor);
5. Intrarea în Ierusalim;
6. Motive florale ornamentale;
7. Sfinți martiri.

Pronaos:

8. Maica Domnului Blacherniotissa;
9. Îngeri cu ripide;
10. Îngeri și serafimi;
11. Îngeri și serafimi;
12. Sfinți melozi.

Profeți

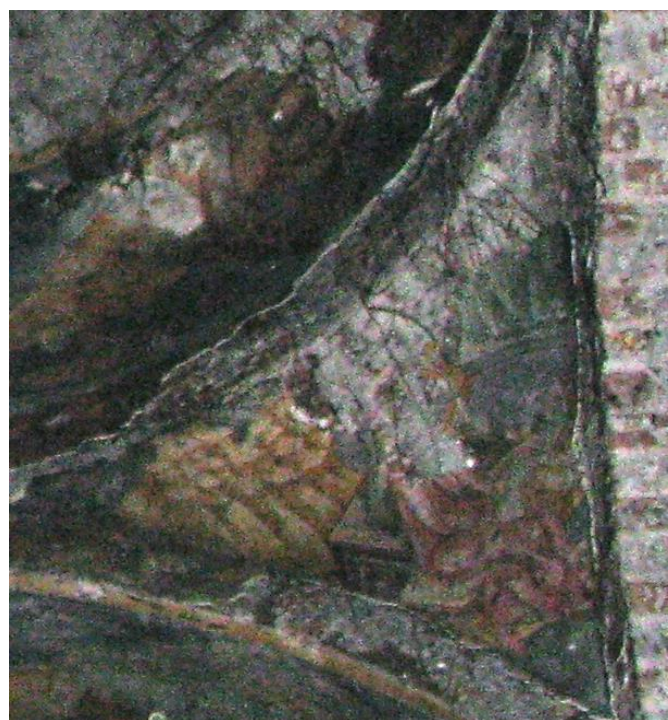
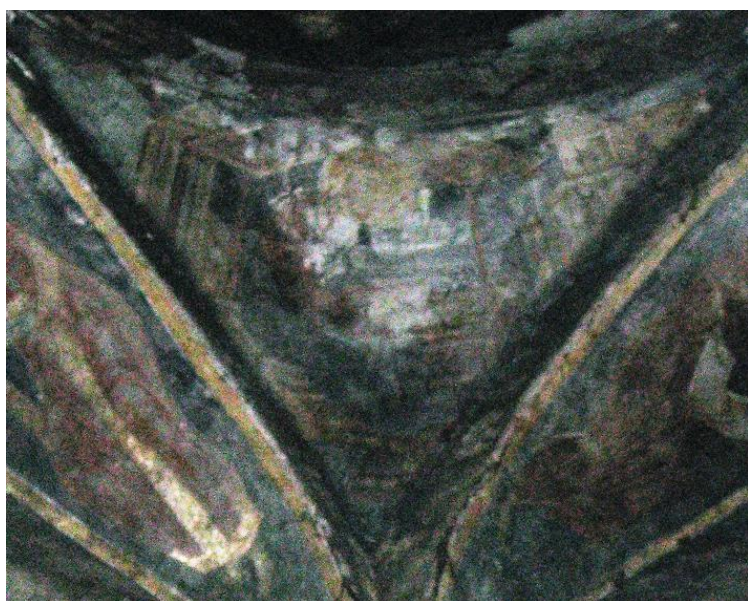
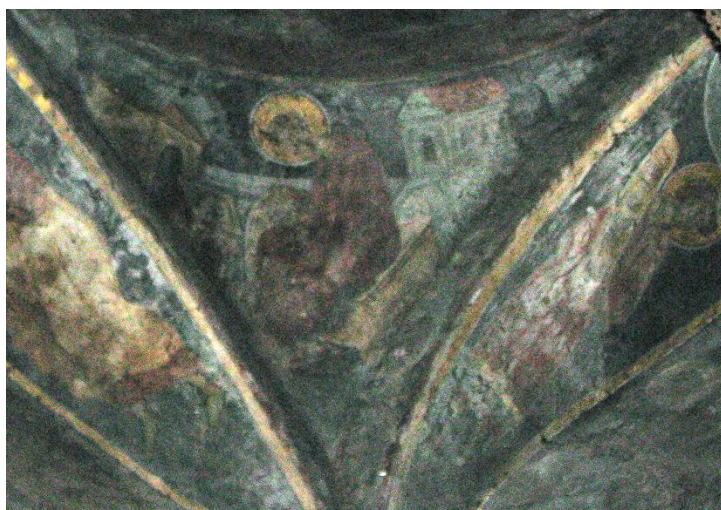
Bolta naosului cu imaginea aproape totalmente distrusă a Pantocratorului

Intradosurile pictate ale arcelor mici a bolții naosului

Pandativul mare cu imaginea Intrării în Ierusalim

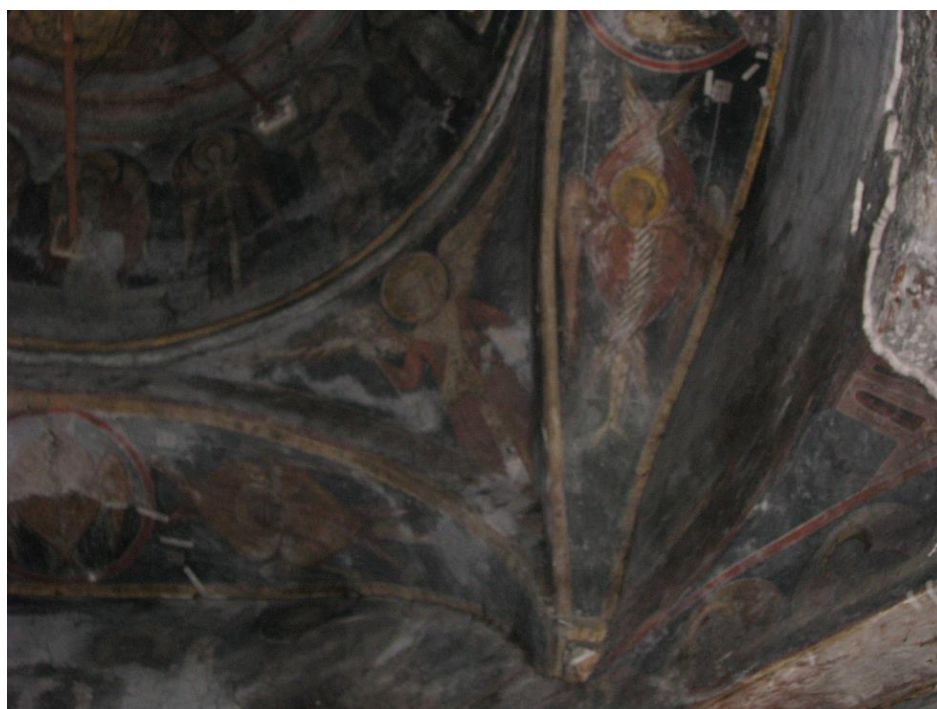
Evangelheliștii de pe pandantivele mici ale bolții naosului

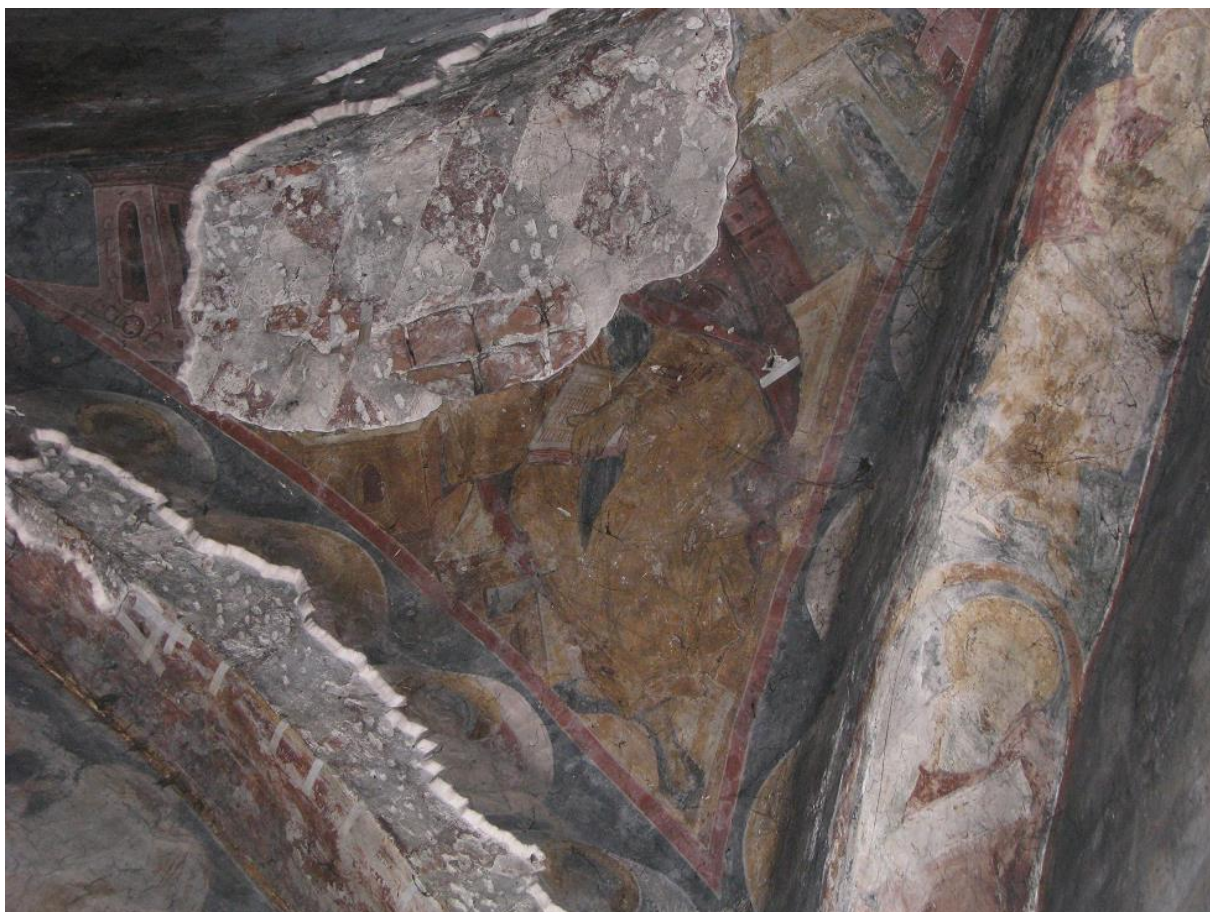
Cel Vechi de Zile pictat în centrul arcului triumfal al altarului

Bolta pronaosului cu imaginea Maicii Domnului Blacherniotissa cu Hristos copil și a ierarhiilor cerești

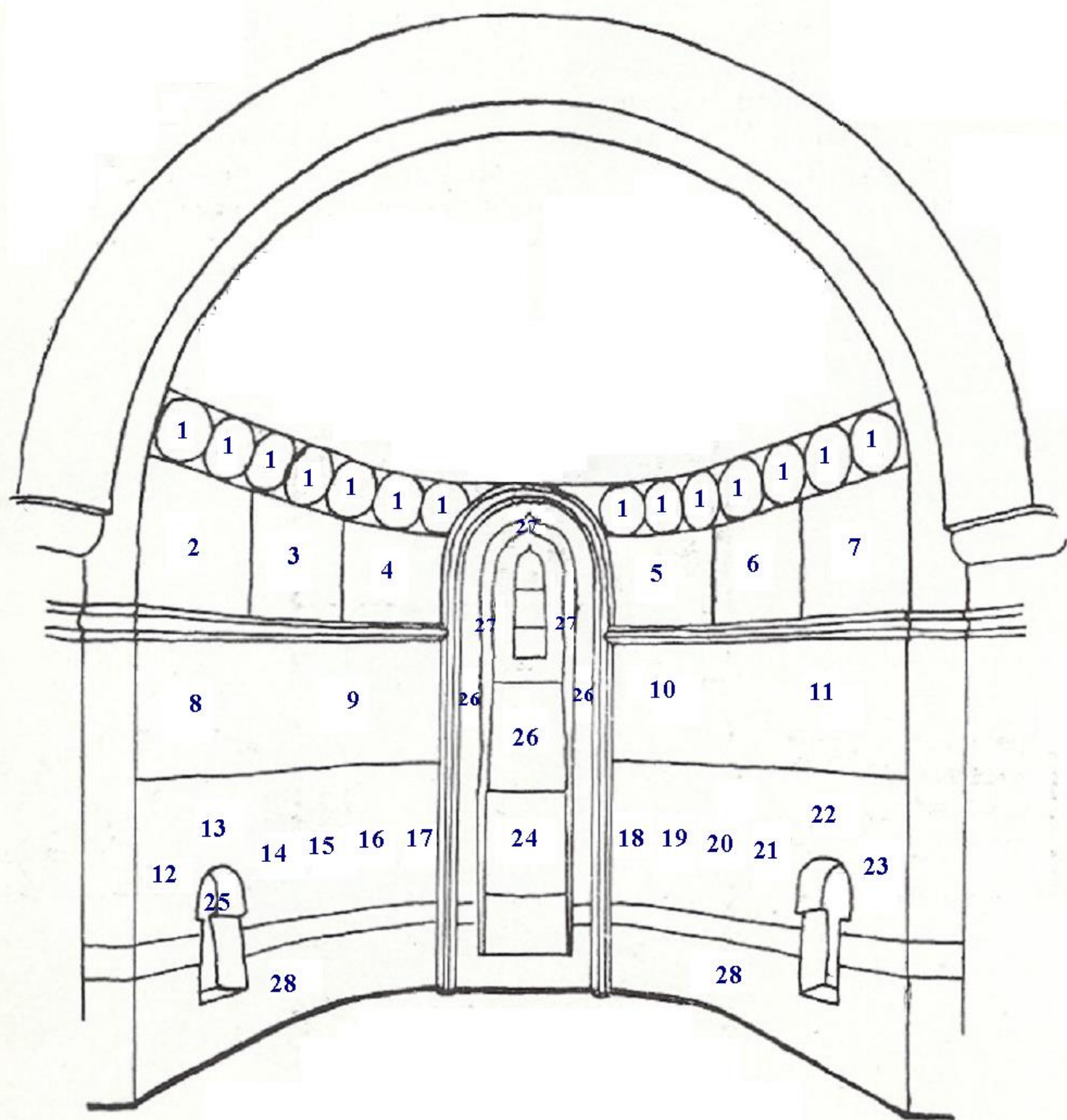
Arhanghel cu ripidă de pe un pendentiv mic
și imaginile a doi serafimi de pe intradosurile arcelor mici ale bolții pronaosului

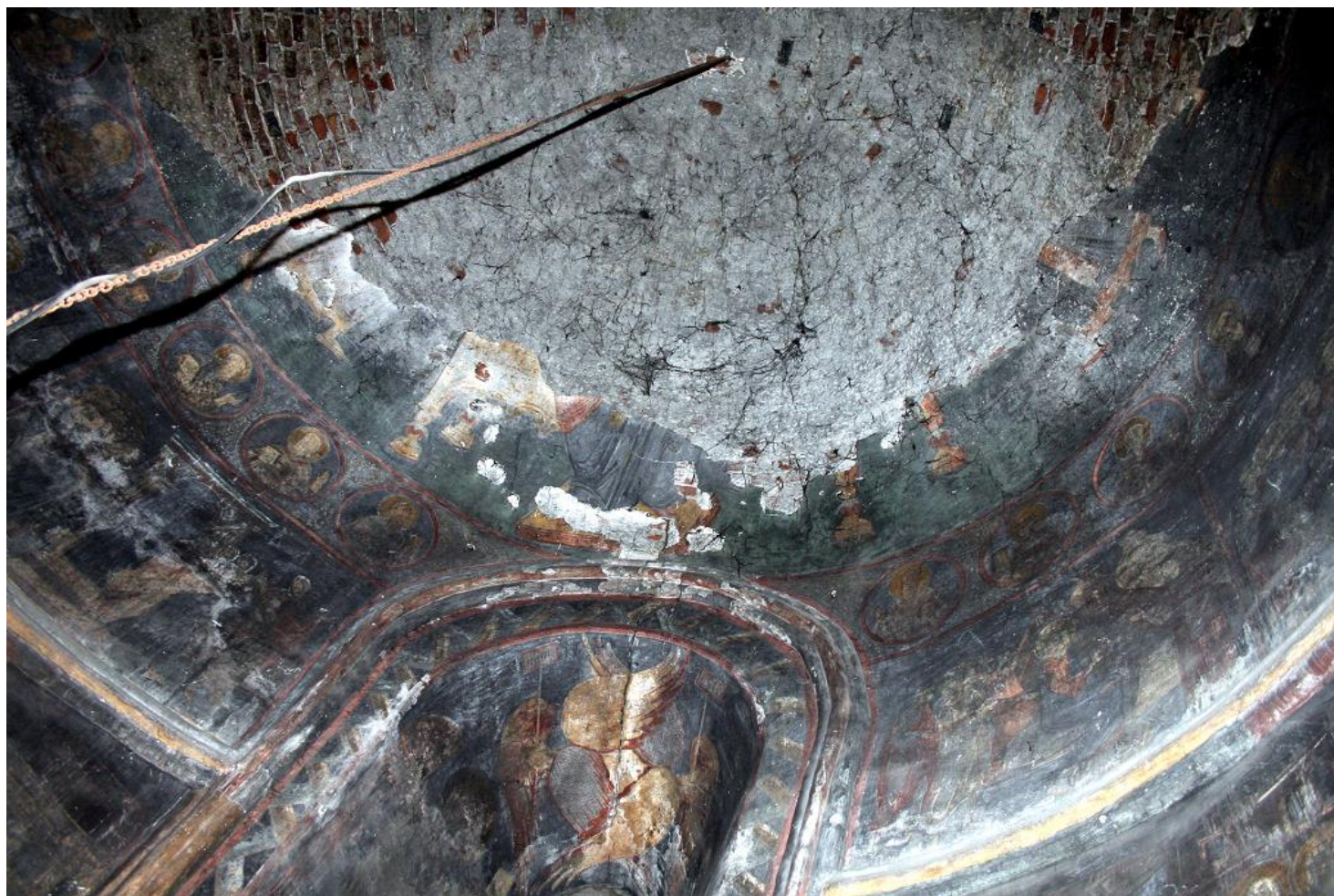

Sfinți melozi de pe pandantivii mari ai bolții pronaosului

Altar: 1. Sfinți episcopi în medalioane; 2. Necredința lui Toma; 3. Arătarea Mântuitorului mironosițelor (Noli Me Tangere); 4. Vindecarea paralticului; 5. Iisus și samariteanca; 6. Vindecarea orbului; 7. Vindecarea celui cu mâna uscată; 8. Miroforele la mormânt; 9. – 10. Cele două Împărtășanii; 11. Cina cea de taină; 12. – 23. Sfinții episcopi în scena Melismos; 24. Amnos; 25. Iisus în mormânt; 26. Motive ornamentale și geometrice; 27. Îngeri și serafimi cu ripide; 28. Draperii.

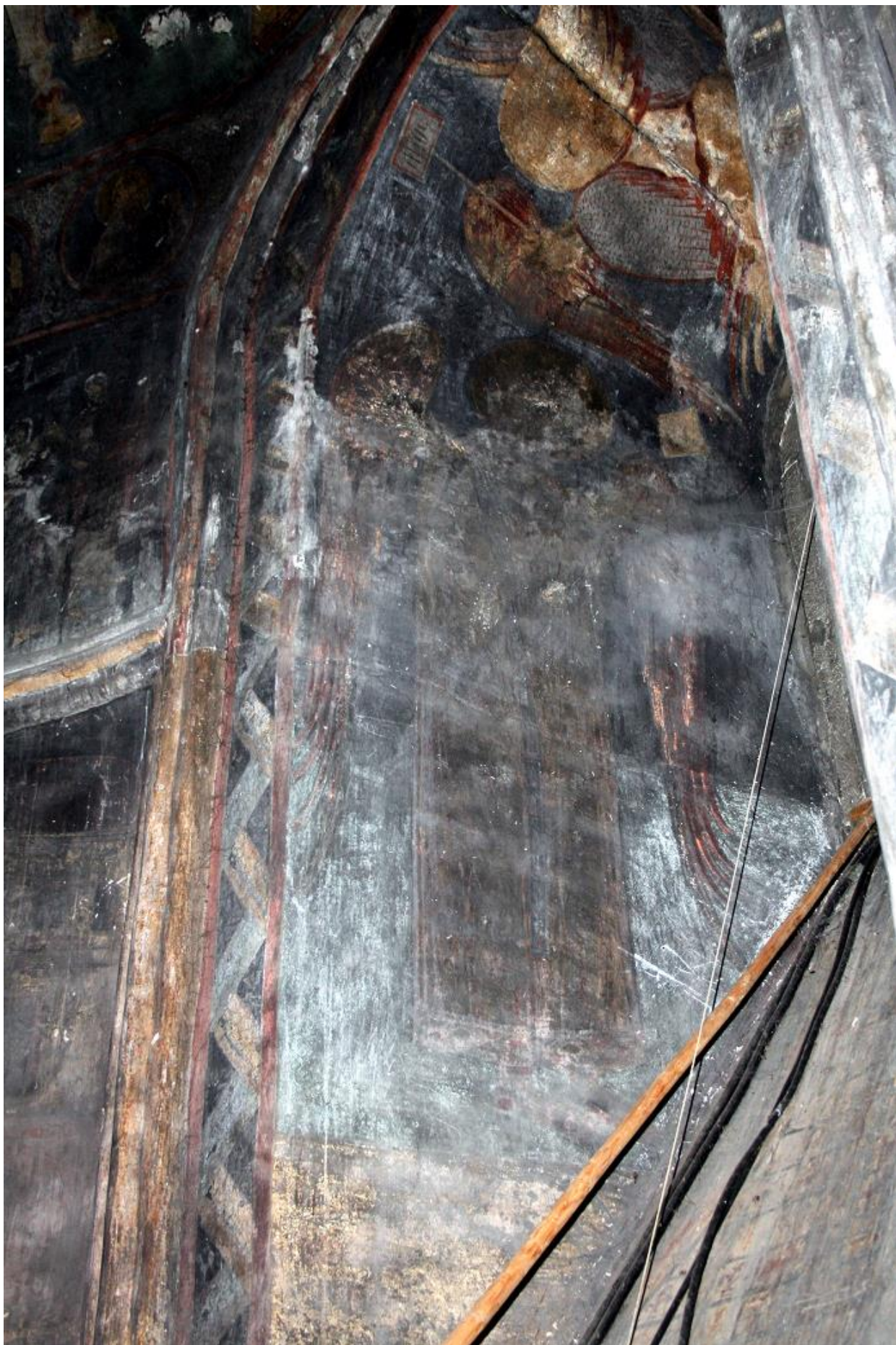

Calota absidei altarului.

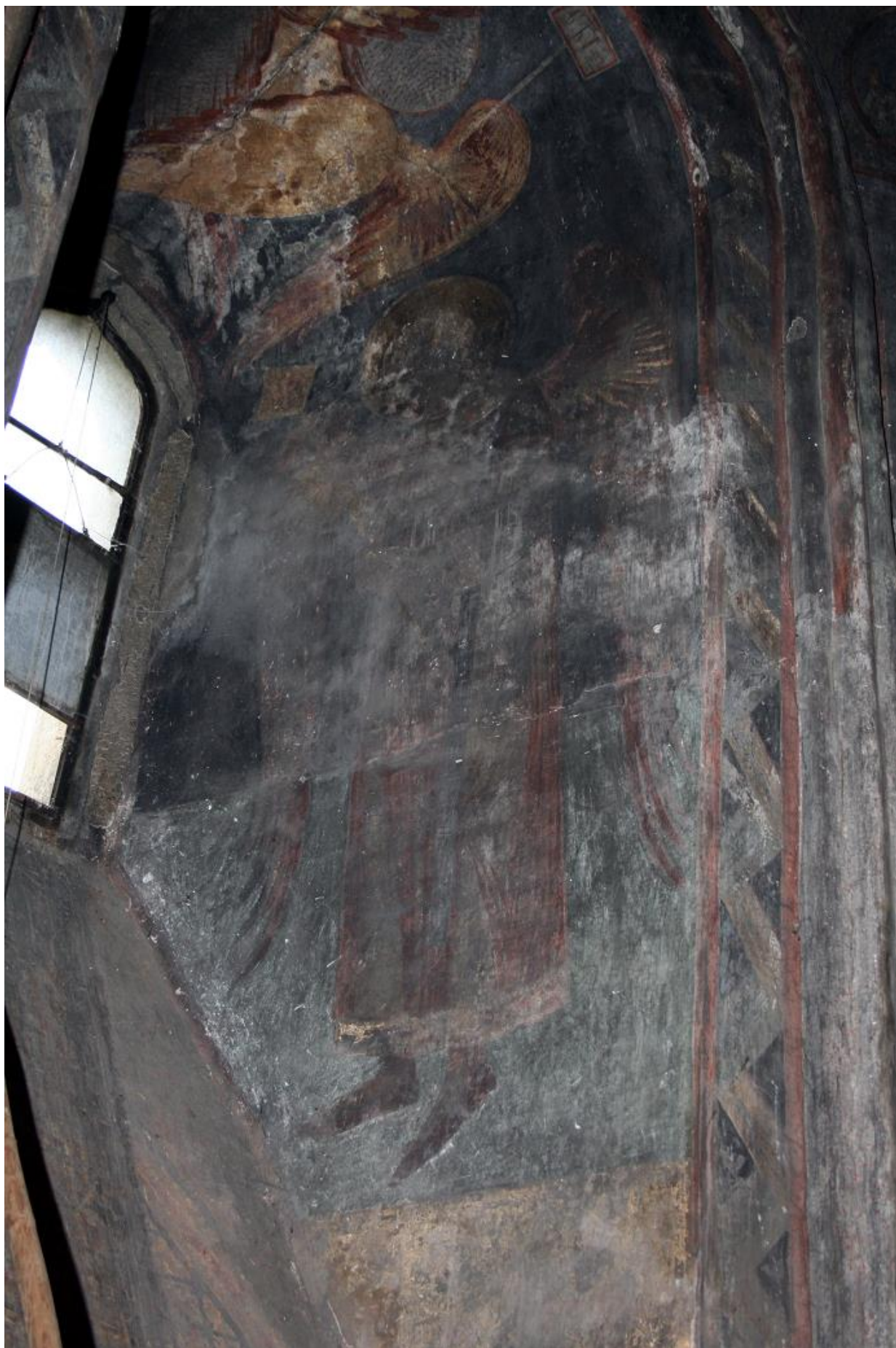
În semicalota absidei se mai observă picioarele tronului Fecioarei cu pruncul, precum și picioarele arhanghelilor care o adoră.

Serafim. Imagine din glaful ferestrei absidei altarului

Arhanghel. Imagine din glaful ferestrei absidei altarului (partea stângă).

Arhanghel. Imagine din glaful ferestrei absidei altarului (partea dreaptă).

Necredința lui Toma, Arătarea Mântuitorului mironosițelor (Noli Me Tangere), Vindecarea paralticului

Necredința lui Toma

Arătarea Mântuitorului mironosițelor (Noli Me Tangere)

Vindecarea paralticului

Iisus și samariteanca, Vindecarea orbului, Vindecarea celui cu mâna uscată

Iisus și samariteanca

Vindecarea orbului

Vindecarea celui cu mâna uscată

Miroforele la mormântul gol

Euharistia (partea stângă - Împărtășania cu vin?)

Euharistia (partea dreaptă – Împărtășania cu pâine)

Cina cea de Taină

Sf. Arhidiacon Ștefan, Sf. Nichifor, Sf. Athanasie, Sf. Chiril

Sf. Chiril, Sf. Grigorie, Sf. Ioan Gură de Aur

Amnos

Sf. Vasile cel Mare, Sf. Nicolae, Sf. Spiridon

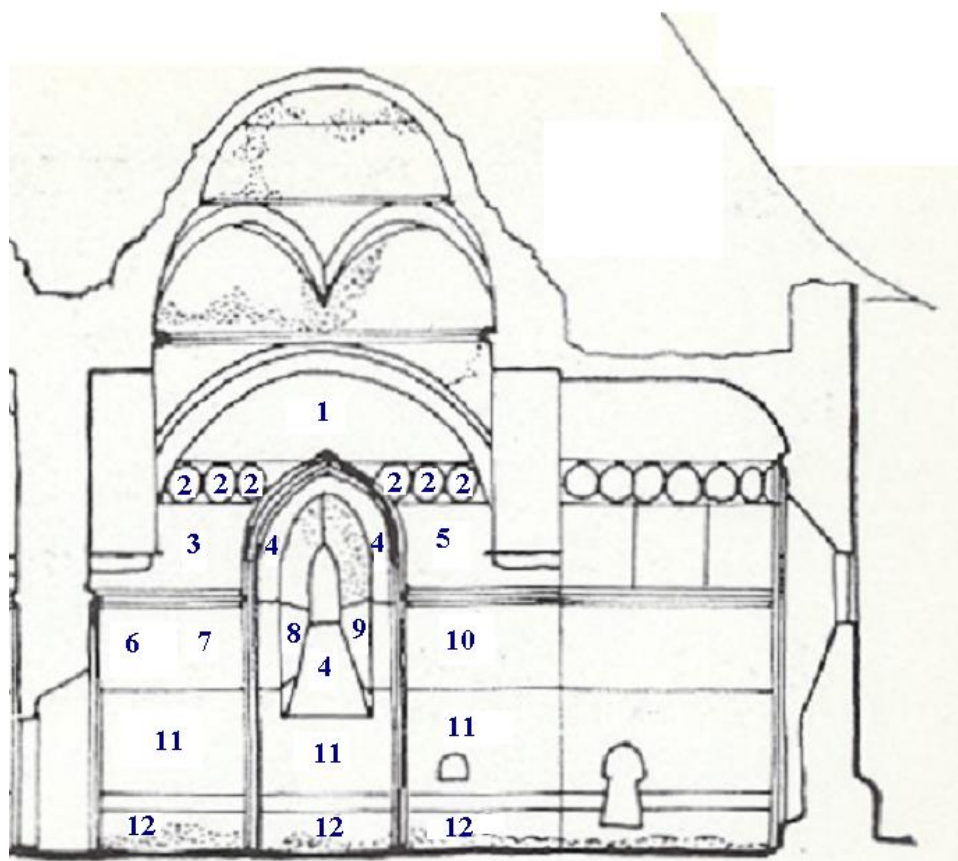

Sf. Ierothei, Sf. Gherman, Sf. diacon Prohor

Iisus în mormânt (Pieta, slav. Ne rîdai mene mati)

Naos (peretele nordic): 1. Coborârea Sf. Duh; 2. Sfinți monahi și martiri; 3. Hristos cu ucenicii pe Marea Tiberiadei sau Pescuitul miraculos (?); 4. Întâlnirea lui Ioachim și Ana la poarta de aur (?) + motive ornamentale florale; 5. Potolirea furtunii; 6. Răstignirea; 7. Coborârea de pe cruce; 8. Plângerea Domnului; 9. Ostașii la mormânt; 10. Coborârea la iad; 11. Procesiunea sfinților militari; 12. Draperii.

Coborârea Sf. Duh

Sfinți monahi și martiri (în medalioane)

Hristos cu ucenicii pe Marea Tiberiadei sau Pescuitul miraculos (?)

Întâlnirea lui Ioachim și Ana la poarta de aur (?)

Potolirea furtunii

Răstignirea lui Hristos

Coborârea de pe cruce

Plângerea Domnului

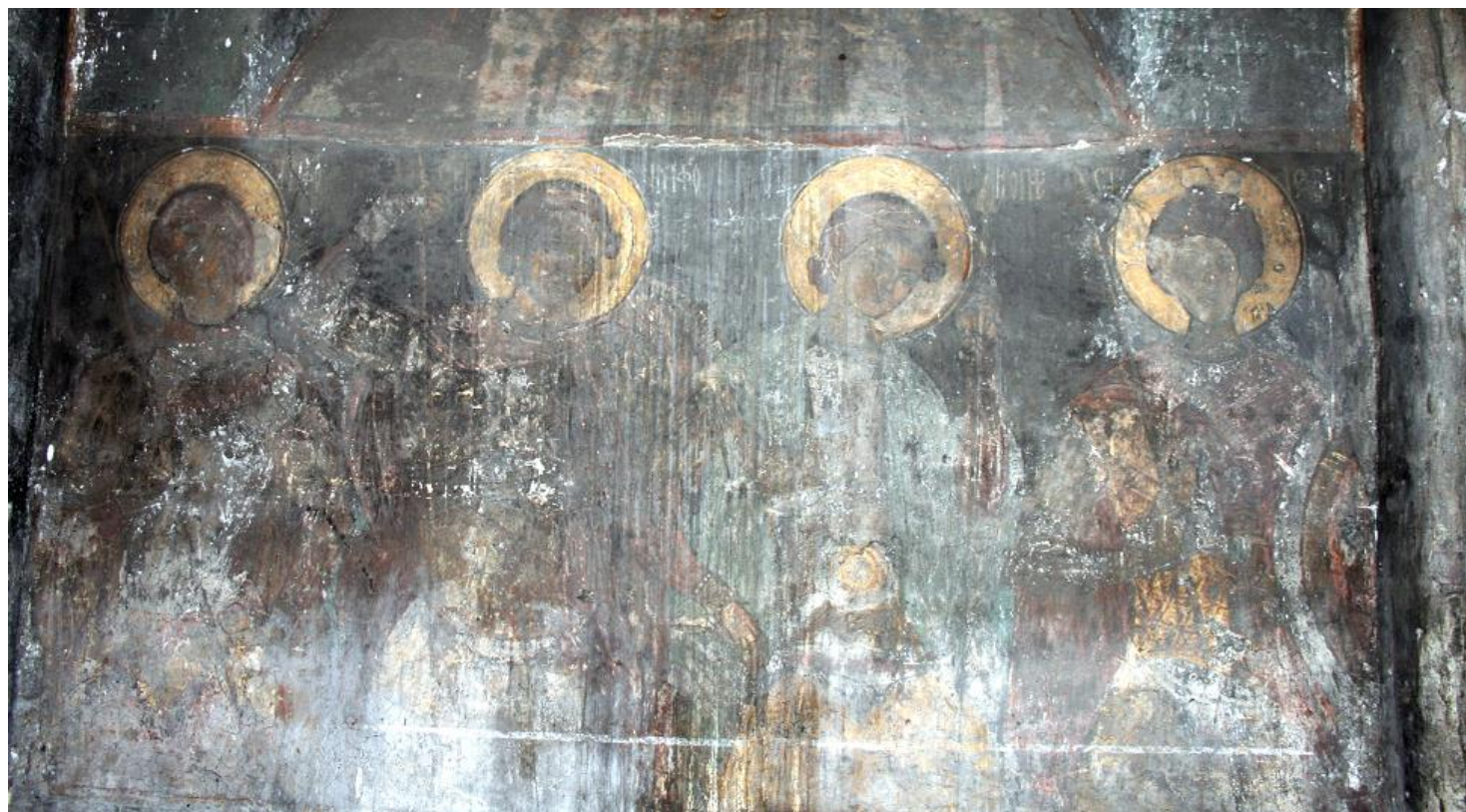
Ostașii la mormânt

Învierea (în varianta ortodox de Coborâre la Iad)

Procesiunea sfinților militari (Sf. Mercuriu, Kiril(?), Nikita(?), Sf. Gheorghe(?))

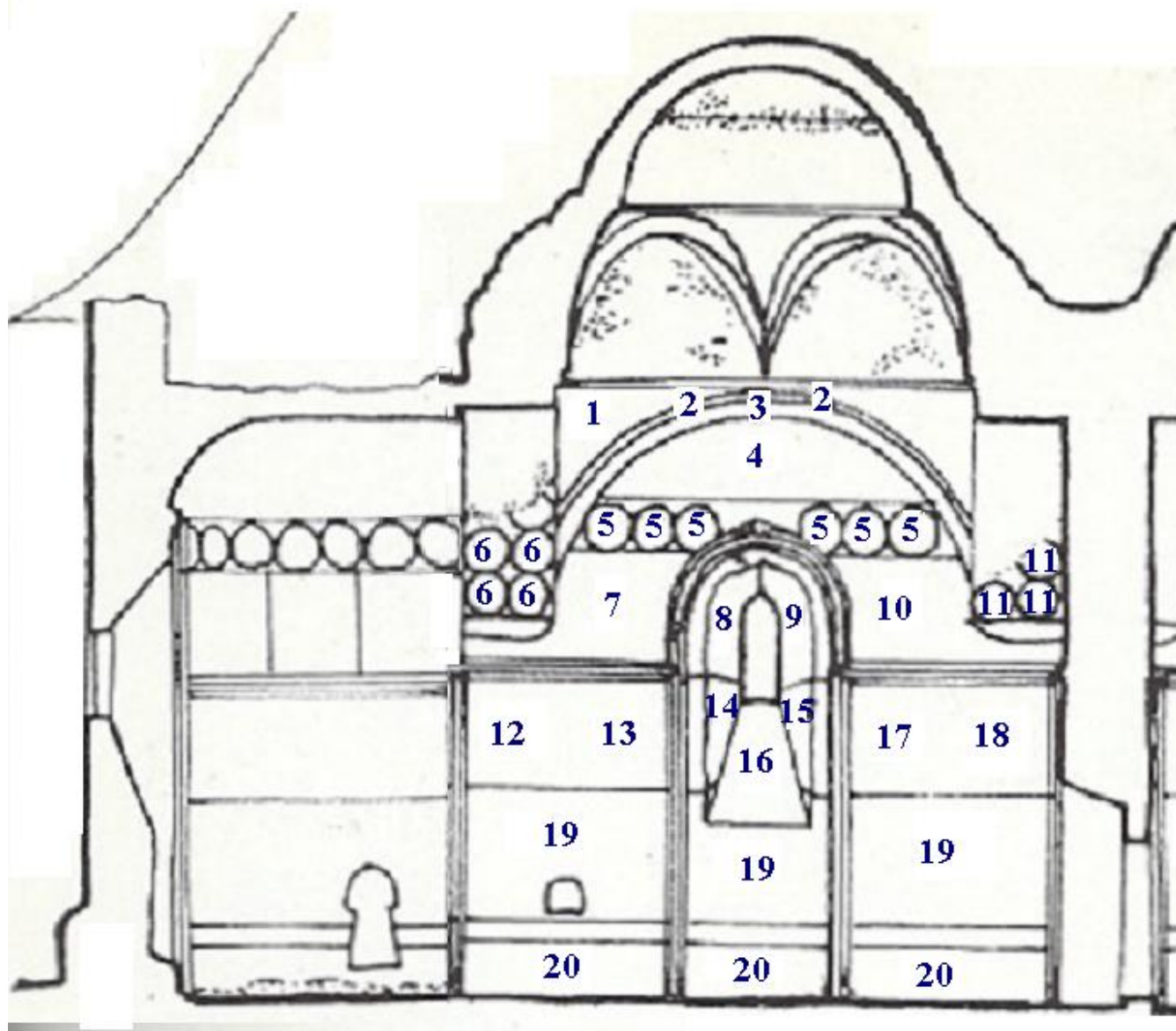

Procesiunea sfinților militari (Trifon, Nikifor, Prokopie, Evghenie)

Procesiunea sfinților militari (Teodor Tiron, Teodor Stratilat, Sf. Dimitrie(?))

Naos (peretele sudic): 1. Intrarea în Ierusalim; 2. Medalioane cu martiri; 3. Motive ornamentale florale; 4. Iisus la templu (?); 5. Sfinți monahi și martiri; 6. Sfinți și profeți; 7. Vindecarea leprosului; 8. Vindecarea îndrăcitului; 9. Smochinul blestemat; 10. Vindecarea paralizicului; 11. Sfinți martiri; 12. Spălarea picioarelor; 13. Rugăciunea pe Muntele Măslinilor; 14. Arestarea lui Hristos; 15. Sărutul lui Iuda; 16. Motive ornamentale geometrice; 17. Trădarea și căința lui Petru; 18. Iisus condus de ostași la Judecată; 19. Procesiunea sfinților militari; 20. Draperii.

Intrarea în Ierusalim

Medalioane cu martiri

Motive ornamentale florale

Iisus la templu

Sfinți monahi și martiri în medalioane

Sfinți și profeți

Vindecarea leprosului (?)

Vindecarea îndrăcitului

Smochinul blastemat

Vindecarea hidropicului (paraliticului?)

Sfinți martiri în medalioane

Spălarea picioarelor și Rugăciunea pe Muntele Măslinilor

Arestarea lui Hristos

Sărutul lui Iuda

Trădarea și căința lui Petru (în dreapta compoziției Petru taie urechea lui Malhus)

Iisus condus de ostași la Judecată

Procesiunea sfinților militari (Artemie, Evstatie, Avxentie, Orest)

Procesiunea sfinților militari (Dimitrie, Iacov Persul, Nestor, Lup)

Sf. Iacov Persul

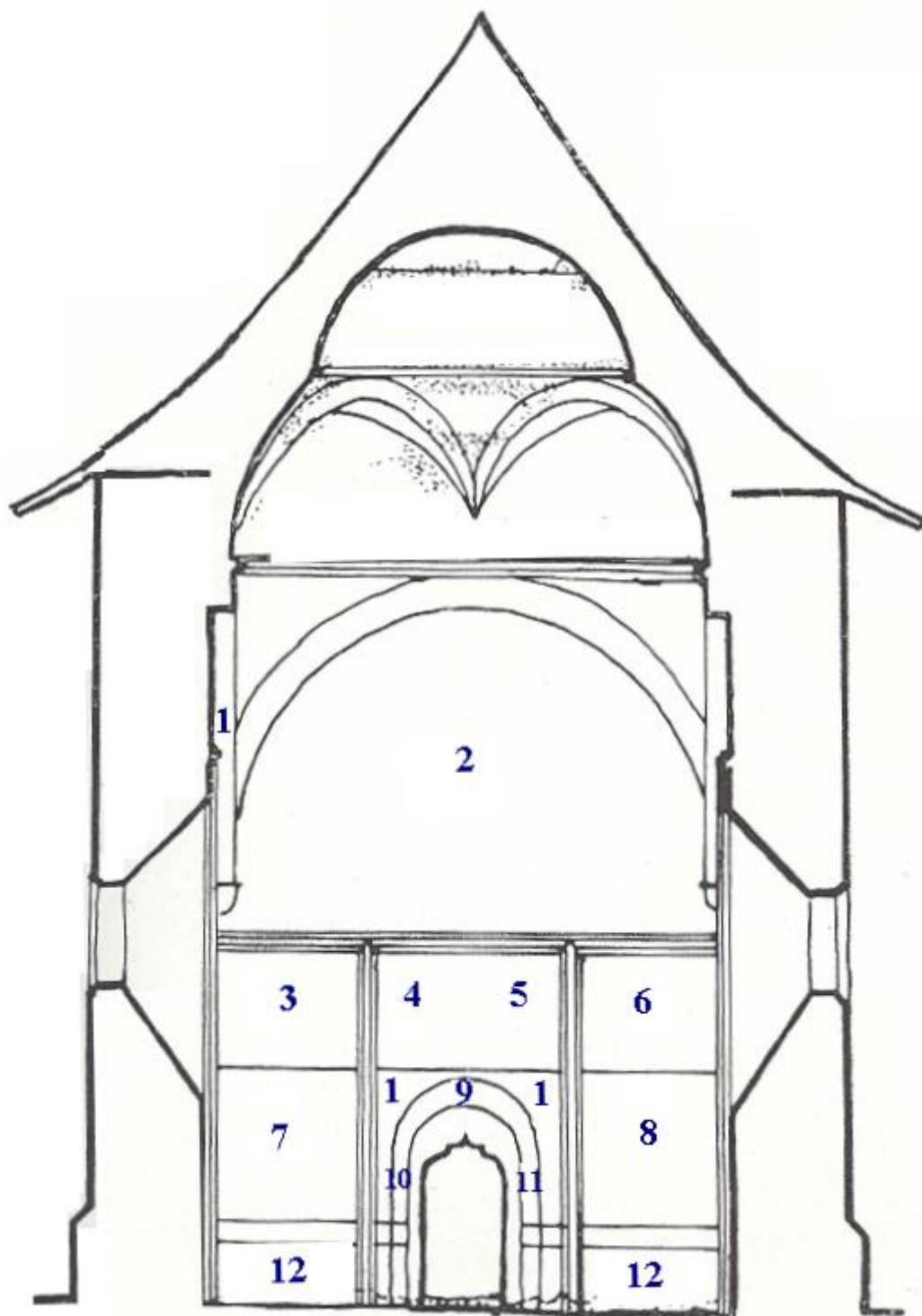

Procesiunea sfinților militari (Evstathie, Evtihie, (?), Platon (?))

Naos (peretele vestic):

1. Motive ornamentale florale;
2. Adormirea Maicii Domnului;
3. Judecata lui Pilat (Spălarea mâinilor);
4. Batjocorirea lui Hristos;
5. Plata și sinuciderea lui Iuda;
6. Drumul crucii;
7. Tabloul votiv;

8. Sf. Paisie Athonitul; Sfinții împărați Constantin și Elena,
9. Mandylionul;
10. Sfinții călugări Theodor și Ghelasie;
11. Sfinții Zosima și Maria Egipteanca;
12. Draperii

Adormirea Maicii Domnului

Peretele de vest al naosului

Judecata lui Pilat (Spălarea mâinilor)

Batjocorirea lui Hristos

Plata și sinuciderea lui Iuda

Drumul crucii

Tabloul votiv

Ambrazura ușii de intrare din pronaos în naos

Mandylion

Sfinții călugări Theodor și Ghelasie.

Sf. Zosima și Maria Egipteanca.

Sf. Paisie Athonitul; Sf. împărați Constantin și Elena.